

Startnotitie Wmo-beleidsplan 2009-2011

1. Inleiding

In het voorjaar van 2007 heeft college en raad het Wmo-beleidsplan voor de prestatievelden 1-5 vastgesteld met een looptijd van 2 jaar. Het Wmo-beleidsplan uit 2007 is volop in uitvoering. Dit neemt niet weg dat het aflopen van dit plan en nieuwe ontwikkelingen rondom de AWBZ vragen om herijking van het Wmo-beleid. We zijn niet van plan het gehele Wmo-beleid te herformuleren, maar het bestaande beleid aan de hand van de belangrijkste actuele Wmo-thema's tegen het licht te houden en voorstellen te doen voor aanscherping. Net als het vorige Wmo-beleidsplan, spits dit traject zich toe op de Wmo-prestatievelden 1 t/m 5, aangevuld met het 6^e Wmo-prestatieveld. In het bijzonder willen we de volgende discussie-onderwerpen uitdiepen, die onderling met elkaar samenhangen:

- Solidariteit: wat kunnen en mogen we (meer) verwachten van de inzet van burgers voor elkaar?
- Participatie van kwetsbare groepen: hoe zorgen we er voor dat eenzaamheid en isolement van kwetsbare groepen vermindert?
- Aanscherping van de toepassing van het compensatiebeginsel;
- Regie en samenhang.

De discussie dient gevoerd te worden tegen de achtergrond van de huidige financiële en economische situatie en het gegeven dat er in het kader van de aanbesteding van de Hulp bij het Huishouden extra geld ter beschikking is gesteld vanuit de Wmo-reserve om de kwaliteit en continuïteit te waarborgen. Dit betekent dat het nieuwe Wmo-beleidsplan moet leiden tot scherpere inzet van middelen. De scenario's 'gebruik individuele Wmo-voorzieningen', die binnenkort worden gepresenteerd, vormen een hulpmiddel voor het maken van keuzes.

We voeren de discussie over genoemde punten via interactieve bijeenkomsten met Nijmeegse (belangen)organisaties en deskundigen. We verlengen het Wmo-beleidsplan tot het moment dat het nieuwe Wmo-beleidsplan in gaat. Het nieuwe Wmo-beleidsplan heeft een looptijd van (ruim) 2 jaar van najaar 2009 tot eind 2011, waarna het nieuwe college het Wmo-beleid kan herformuleren. De periode 2009 t/m 2011 komt overeen met de looptijd van het Wmo-bestedingsvoorstel.

2. Voortgang Wmo

Sinds de vaststelling van het Wmo-beleidsplan zijn veel voornemens doorontwikkeld, in gang gezet en uitgevoerd. In het voorjaar van 2008 is het Wmo-bestedingsvoorstel 2008-2011 vastgesteld. Hier volgt een overzicht van de belangrijkste activiteiten aan de hand van de speerpunten uit het vorige Wmo-beleidsplan.

Interculturalisatie

Bij diverse organisaties is een interculturalisatieproces in gang gezet. Zo was interculturalisatie een belangrijk item in de aanbesteding voor Hulp bij het Huishouden 2009 e.v. Aanbestedende partijen werden verzocht in de offerte de visie aan te geven op de dienstverlening aan allochtone groepen. Het ontwikkelen van interculturele vaardigheden vormde een criterium in het bestek. NIM is sinds 2007 bezig met het project 'Kleurrijk NIM' 2007 - 2008, waaronder vergroting van de bekendheid en toegankelijkheid van NIM-diensten bij allochtonen en vernieuwing van het personeelsbeleid. Stichting Dichterbij heeft een start gemaakt met interculturalisatie met het beleidsplan 'Multiculturele dienstverlening' van december 2007 waarin de organisatie binnen drie jaar toewerkt naar een geïntegreerde multiculturele dienstverlening voor mensen met een verstandelijke beperking in Nijmegen. Ook SWON hanteert diversiteitsbeleid als richtsnoer voor personeel en organisatie. SWON heeft een Turkse en Marokkaanse ouderenadviseur in dienst en biedt dagbesteding voor Molukse ouderen en Turkse vrouwen. Met het oog op seksuele diversiteit is aan 6 verzorgings- en verpleeghuizen de 'roze loper' uitgereikt als blijk van waardering voor hun inzet voor deze groep ouderen. Interculturalisatie van het Loket Zorg & Inkomen en bureau Wmo staat op de agenda voor de komende tijd.

Sociale planexploitatie/multifunctionaliteit accommodaties

Bij programma's voor (her)ontwikkeling van wijkcentra en voorzieningenharten wordt steeds vaker rekening gehouden met ambities vanuit sociaal beleid. Dit uit zich onder meer in multifunctionaliteit van accommodaties, situering in de wijk nabij woonservicegebieden en goede toegankelijkheid (o.a.

automatische toegangsdeuren in wijkcentra in Hatert, Bottendaal en Oosterhout; extra trapleuningen voor blinden en slechtzienden; aanleg ringleiding voor slechthorenden). Daarnaast zijn wijkcentra en sportaccommodaties aantrekkelijker gemaakt voor jongeren met een geluidsstudio, klimwanden, spiegelwanden en verlaging van de abonnementsprijs voor speeltuinen.

De checklist voor toegankelijkheid van accommodaties is in samenspraak met de WIG opgesteld en vastgesteld. Op basis van de verordening Verbetering openbare gebouwen en openbare ruimte subsidiëren we maatregelen voor de toegankelijkheid van openbare gebouwen en de openbare ruimte. Aan de hand van de doorlichting van Meijhorst door de Werkgroep Integratie Gehandicapten (WIG), worden de benodigde aanpassingen uitgevoerd om deze wijk rolstoelvriendelijk(er) te maken. Deze aanpak wordt vervolgens verbreed naar geheel Dukenburg en de rest van de stad.

Integratie van kwetsbare groepen

Diverse instellingen hebben maatjesprojecten, denk aan School's cool, RIBW Vriendendienst en maatjesprojecten bij NIM. Hobbycentrum Nijmegen is in 2008 gestart met een pilot in samenwerking met Pluryn, waarbij dagelijks een groep van 10 à 15 mensen met beperkingen actief is in het hobbycentrum. Op deze ervaringen bouwen we voort met het toegankelijker maken van alle hobbycentra voor sociaal kwetsbare groepen.

Met Tandem zijn afspraken gemaakt over een betere afspiegeling van de wijk van het bezoek aan de wijkcentra. Via 'Ruimte voor contact' (duurzame contacten) werft Tandem met succes diverse deelnemers voor activiteiten met behulp van zelforganisaties en bewonersgroepen.

Dekkende zorgstructuur op wijk- en stadsdeelniveau

Nijmegen heeft de basis gelegd voor een zorgstructuur die via een opschalingsmodel varieert van licht tot zwaar. Voor lichte en enkelvoudige signalen kunnen mensen terecht bij de voorlopers van de Centra Jeugd en Gezin (GGD, NIM), voor meervoudige problematiek zijn er de Zorg Advies Teams (ZAT's) op scholen en voor zware multiprobleem-huishoudens functioneren de wijkteams en het Meldpunt Bijzondere Zorg. De huidige informatie- en adviesstructuur (frontoffice) en bestaande casusoverleggen (ZAT's, wijkteams) worden herijkt in relatie tot de ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin en het Veiligheidshuis.

De wijkteams zijn gestart in Willemskwartier, Waterkwartier en Wolfskuil en deze worden doorontwikkeld. Zo loopt sinds 2008 een pilot met de inzet van een gezinscoach en de mogelijkheid van een dwang- en drangtraject. In Hatert is een wijkteam in voorbereiding, waarna de GSO-wijken in Dukenburg, Lindenholt en Neerbosch-Oost volgen.

Realisatie sluitende keteninformatie, advies en cliëntondersteuning

Het Loket Zorg en Inkomen vormt samen met organisaties als SWON, MEE en NIM de keten voor informatie en advies. Tussen deze organisaties (en het CIZ) zijn ketenafspraken gemaakt over bijvoorbeeld doorverwijzing. Daarnaast is bij InterLokaal een formulierenbrigade die mensen helpt bij het aanvragen van inkomensondersteuning. Bij Thuisadministratie van InterLokaal kunnen mensen terecht voor het op orde brengen van de administratie. Soortgelijke dienstverlening biedt SWON aan voor ouderen. In Hatert is sinds medio 2008 een ondersteuningsteam actief dat cliënten in de wijk op een integrale manier ondersteunt. Afhankelijk van de ervaringen met deze pilot bekijken we hoe cliëntondersteuning stadsbreed wordt doorontwikkeld.

Bij het bureau Wmo, dat de indicatiestelling voor Hulp bij het Huishouden, woonaanpassingen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen verzorgt, is de verandering van een claim- naar een probleemgerichte benadering in gang gezet.

Ondersteuning mantelzorg en vrijwilligerswerk

Voor het jaar 2008 zijn concrete budgetafspraken gemaakt met de Vrijwilligerscentrale. Per hoofdtaak zijn te realiseren prestaties opgenomen in de budgetovereenkomst met betrekking tot ondersteuning van vrijwilligers en organisaties en de match tussen vraag en aanbod van vrijwilligers.

Over de ondersteuning van mantelzorgers hebben wij medio 2008 een bijeenkomst georganiseerd gericht op betere afstemming tussen die organisaties onderling. Als vervolg hierop is een verbetertraject gestart, dat moet uitmonden in een nota Mantelzorg. SWON biedt specifieke ondersteuning aan mantelzorgers van dementerenden.

Buurthulpprojecten

Het project 'Buurtbewoners voor buurtbewoners', inmiddels omgedoopt tot 'Buurthulp', is in 2007 gestart in Oud-West en is veelbelovend. Via dit project staan buurtbewoners elkaar bij (als vrijwilliger

of via een participatiebaan) bij kleine werkzaamheden in en rond huis of om elkaar gezelschap te houden. Het is in 2008 verlengd met drie jaar en uitgebreid naar Neerbosch-oost.

'Wonen, zorg en service in de wijk' was een provinciaal project, dat in 2008 afgerond is en heeft geleid tot verschillende aanpakken in drie Gelderse steden. De 'Burenhulpcentrale', waarbij mensen die hulp willen bieden (via een digitaal systeem) worden gebeld als medebewoners hulp nodig hebben, bleek te anoniem en is vanwege gebrek aan succes niet verlengd.

Ketenaanpak wonen, welzijn & zorg

In de afgelopen twee jaar zijn met betrekking tot de woonservicegebieden gestage vorderingen gemaakt. Op meerdere plekken gaat de planvorming door en zijn projecten in volle gang (Hatert, Nijveelt, Honinghoeve). Op het Dobbelmanterrein is een mooi voorbeeld van een samenwerkingsproject op het gebied van wonen, zorg en welzijn gerealiseerd.

In Nijmegen bevinden wij ons in een relatief bevoorrechte situatie waarbij het merendeel van de AWBZ-zorgaanbieders, woningcorporaties en welzijnsorganisaties samenwerken binnen de stichting Maat. Samenwerking die leidt tot vernieuwende (keten)aanpak op de betreffende terreinen. Hatert, Lindenholt en de Waalsprong zijn wijken waar deze ketensamenwerking als eerste gestalte krijgt.

Participatieplan op maat bij beleidsontwikkeling/klanttevredenheidsonderzoeken

In 2008 zijn de resultaten bekend geworden van het SGB0-klanttevredenheidsonderzoek 2007 over de Wmo. Naar aanleiding van de uitkomsten is medio 2008 een klantenpanel georganiseerd om van klanten zelf de achtergronden van de (on)tevredenheid te horen. Daarnaast worden in wijkcentra klanttevredenheidsonderzoeken uitgevoerd. Per onderwerp wordt bekeken wat de meest geëigende manier is om bewoners, cliënten en partijen te betrekken bij beleids- en planvorming.

Belangrijke ontwikkelingen op aanpalende beleidsvelden zijn:

- Ontwikkeling Centra Jeugd en Gezin: voor de zomer wordt een plan van aanpak voor 2 pilots gepresenteerd;
- Stedelijk kompas voor maatschappelijke opvang;
- Aanpak Huiselijk geweld;
- Nota Gezond Nijmegen;
- Woonvisie;
- Nota Mantelzorg in voorbereiding.

In het nieuwe Wmo-beleidsplan geven we een overzicht van de ontwikkelingen op andere beleidsvelden, voor zover dit relevant is. Waar dat zinvol is, zullen we relaties leggen, zonder beleidsvorming over te doen.

3. Landelijke ontwikkelingen (m.n. AWBZ)

AWBZ-pakketmaatregel

De Tweede Kamer is eind 2008 akkoord gegaan met de AWBZ-pakketmaatregel. Deze maatregel bestaat uit de volgende elementen:

1. De AWBZ-functies 'ondersteunende begeleiding' en 'activerende begeleiding' worden gecombineerd tot één functie 'begeleiding'.
2. Mensen met lichte beperkingen, ongeacht de grondslag (dementie, lichamelijke of verstandelijke handicap, zintuigelijke beperking, psychiatrische stoornis) komen niet langer in aanmerking voor de (nieuwe) functie begeleiding.
3. Het aantal uren begeleiding wordt gemaximeerd i.c. verminderd.
4. Vanaf 1 januari 2010 gaat iedere volwassene die via de AWBZ begeleiding krijgt een (inkomensafhankelijke) eigen bijdrage betalen. Voor de andere functies van de AWBZ gold die eigen bijdrage al.

Achterliggende gedachte van deze maatregel is dat de AWBZ teruggebracht wordt tot de oorspronkelijke doelstelling, namelijk solidariteit in de bekostiging van langdurige, onverzekerbare zorg. 2009 geldt als een overgangsjaar van de pakketmaatregel, waarbij sprake is van een gewenningsperiode. In deze periode kunnen mensen desgewenst tijdelijke ondersteuning van MEE krijgen bij het zoeken naar alternatieven. Door deze gewenningsperiode zullen de eerste personen die hun AWBZ-recht op begeleiding verliezen zich op zijn vroegst vanaf 1 juli 2009 bij de gemeenten melden. Vanaf 1 januari 2010 geldt voor iedereen hetzelfde regime van strengere indicatiecriteria. Het kabinet heeft een bedrag van € 50 mln in 2009 en vanaf 2010 structureel € 150 mln gereserveerd ter compensatie van negatieve effecten van deze maatregel.

Voor heel Nederland is geschat dat er ongeveer 60.000 mensen zijn die nu AWBZ-begeleiding krijgen en die daar in de nieuwe situatie niet meer voor in aanmerking komen. Lang niet iedereen zal echter een beroep op de Wmo doen. Landelijk wordt ervan uitgegaan dat tussen de 2.000 en 2.500 mensen een zorgvraag bij de gemeente zullen neerleggen, maar het is de vraag of dat reëel is.

De eerste helft van 2009 gebruiken we om de gevolgen van de pakketmaatregel voor Nijmegen samen met MEE en andere partners in kaart te brengen. Op basis van deze inventarisatie bepalen we hoe we op lokaal niveau inspelen op de AWBZ-pakketmaatregel. De conclusies van dit traject worden betrokken bij het Wmo-beleidsplan.

Inmiddels komen de eerste signalen binnen vanuit onder meer dagbestedingsprojecten van SWON en RIBW over afname van het aantal cliënten en dagdelen als gevolg van de pakketmaatregel.

Schrappen van de grondslag psychosociaal probleem uit AWBZ

De grondslag 'psychosociaal' gaf toegang tot de AWBZ-functies Ondersteunende Begeleiding (OB) en Persoonlijke Verzorging (PV). Door het schrappen van deze grondslag (feitelijk) per 1 januari 2009 komen mensen hiervoor niet langer meer in aanmerking. De doelgroep betreft cliënten in de maatschappelijke en vrouwenopvang en ontregelde huishoudens en gezinnen. De gemeenten zijn voor het schrappen van deze grondslag vanaf 2009 gecompenseerd. Het gemeentebestuur heeft besloten het aanbod voor OB-psychosociaal, zoals dat bestond onder het regime van de AWBZ, in (een deel van) 2009 bij wijze van overgangperiode als algemene (collectieve) voorziening in stand te houden via de bestaande aanbieders (IrisZorg, Hera, ZZG en SWON), zodat de continuïteit van begeleiding voor deze groepen met vaak complexe problematiek (voorlopig) gewaarborgd is.

Volledig Pakket Thuis en ZZP's

Sinds 1 juli 2007 bestaat de regeling Volledig Pakket Thuis. Hiermee kunnen mensen met een AWBZ-indicatie 'zorg met verblijf' er voor kiezen thuis te blijven wonen. De zorg die anders in een instelling geboden zou worden, krijgen ze dan thuis. De huishoudelijke hulp verloopt bij Volledig Pakket Thuis vanaf 1 januari 2009 ook via de AWBZ. De mensen met een verblijfsindicatie die op 31 december 2008 huishoudelijke hulp van hun gemeente ontvangen, blijven tot hun verblijfsindicatie afloopt de huishoudelijke hulp van de gemeente ontvangen. Een uitzondering op bovenstaand vormt de overbruggingszorg, wat onder de Wmo valt en niet onder Volledig Pakket Thuis. Deze is van toepassing bij klanten die voor een verblijf in een intramurale zorginstelling op de wachtlijst staan.

Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten

Deze regeling vervangt de belastingmogelijkheid om kosten in verband met ziekte van de belasting af te trekken. Ter compensatie ontvangt een bepaalde doelgroep per 1 januari 2009 jaarlijks een vast bedrag (tussen € 150 en € 500) voor hun ziektekosten. Een Wmo-cliënt komt hiervoor in aanmerking bij meer dan 1 uur Hulp bij het Huishouden (HH) gedurende 26 weken per jaar. Daarnaast krijgen mensen met HH een korting op de eigen bijdrage van 33% en wordt de inkomensgrens voor de laagst mogelijke eigen bijdrage verhoogd met € 5.000.

SCP-advies over de rechtvaardigheid van het Wmo- verdeelmodel

Een aantal nadeelgemeenten vindt dat het Wmo-verdeelmodel niet rechtvaardig is en dat er correcties op het model nodig zijn. Het SCP heeft hier als onafhankelijke derde een advies over uitgebracht. Het SCP concludeert dat de verschillen tussen het historische budget en het door middel van het verdeelmodel geobjectiveerde budget grotendeels blijven bestaan ook als er andere factoren in aanmerking worden genomen. Er zijn echter twee factoren die de herverdeeffecten kunnen verminderen: een indicator voor de gezondheidstoestand (gebruik van geneesmiddelen voor chronische aandoeningen) en een indicator voor de sociaal economische positie (het gemiddelde inkomen). Het SCP adviseert onderzoek uit te voeren naar een mogelijke toevoeging van deze factoren aan het verdeelmodel.

Hulp bij huishouden: alfahulp of geen alfahulp?

De rijksoverheid heeft de Wmo in die zin gewijzigd dat zorgaanbieders niet langer huishoudelijke hulp via een alfahulp kunnen leveren. Cliënten kunnen met ingang van 1 januari 2010 kiezen tussen huishoudelijke hulp in natura of voor een 'voorziening anders dan in natura'. Met de 'voorziening anders dan in natura', vergelijkbaar met een persoonsgebonden budget, kunnen cliënten een alfahulp inhuren. Met de wetswijziging wil het rijk voorkomen dat cliënten werkgever zijn van een alfahulp, met alle consequenties van dien, zonder zich daar bewust van te zijn.

Daarnaast is in de wetswijziging een bepaling opgenomen die regelt dat nieuw gegunde thuiszorgaanbieders in overleg treden met niet gegunde aanbieders over mogelijke overname van personeel.

4. Thema's

Zoals hiervoor aangegeven, zijn de afgelopen periode veel ontwikkelingen in gang gezet die we de komende tijd willen voltooien. Op een aantal punten willen we het beleid in overleg met Nijmegenaren en partners in de stad herijken en aanscherpen. Wij denken voorlopig aan de thema's die zijn genoemd in de inleiding. De keus van deze thema's is gebaseerd op:

- signalen uit de stad (belangenorganisaties, instellingen);
- lopend beleid: wat loopt goed en wat kan beter;
- landelijke ontwikkelingen, met name de AWBZ-pakketmaatregel;
- de Vergrijzingsnota, waarin diverse ontwikkelingen rondom ouderen in de toekomst worden geschetst op basis van onderzoek;
- het advies 'Route naar een toekomstbestendige Wmo' (mei 2008), dat op initiatief van de Seniorenraad en het Platform Gehandicapten Nijmegen door een expertpanel is opgesteld.

De conclusies uit de Vergrijzingsnota worden verwerkt en zonnodig geconcretiseerd in het Wmo-beleidsplan. In de Vergrijzingsnota laten we ons leiden door principes: solidariteit tussen generaties en binnen de generatie ouderen; dé oudere bestaat niet en afstemming en samenhang.

Rode draad

De rode draad van de discussie loopt langs de lijn eigen verantwoordelijkheid - vrijwillige inzet - algemene voorzieningen - individuele voorzieningen. Deze trits weerspiegelt het spanningsveld tussen de eerste 6 Wmo-prestatievelden. Hoe ver strekt de eigen verantwoordelijkheid en hoe kunnen we de zelfredzaamheid van mensen zoveel mogelijk versterken? Hoe kunnen we vrijwillige inzet voor elkaar verder stimuleren en waar zijn algemene en individuele voorzieningen nodig als vangnet. Dit onderscheid keert bij de discussie over de onderstaande onderwerpen steeds weer terug.

1. Solidariteit

Het leidende principe van de Wmo is dat iedereen, ongeacht zijn of haar beperkingen, mee kan doen in de samenleving. Hiervoor hebben we elkaar nodig. Ten eerste stellen we ons de vraag of we de individuele voorzieningen verder inkomensafhankelijk moeten maken, om de voorzieningen voor de meest kwetsbaren overeind en betaalbaar te kunnen houden. Voor de Hulp bij het Huishouden geldt al een inkomensafhankelijke eigen bijdrage en we bekijken of het wenselijk is die ook voor andere Wmo-voorzieningen in te stellen.

Daarnaast moet steeds nadrukkelijker de vraag worden gesteld: wat mogen we van mensen ten opzichte van anderen verwachten? Bij welke (leeftijd)groepen is ruimte voor meer vrijwillige inzet en hoe kunnen we die op een aansprekende manier aanboren? In onze reactie op de Vergrijzingsnota hebben wij wat betreft ouderen al richting gegeven aan deze discussie. We sturen in de Vergrijzingsnota aan op een cultuuromslag waarbij vrijwillige inzet meer gewoontekarakter krijgt zoals 'naoberschap': met name 55+'ers actief vragen om vrijwilligerswerk te gaan doen en niet afwachten tot men zich uit eigen beweging meldt. In samenspraak met partners zoeken we naar nieuwe wegen om vrijwillige inzet te stimuleren, mede in het licht van de groeiende werkloosheid. We willen zorgen dat mensen zonder perspectief op werk zich via sociale activering in blijven zetten voor de samenleving.

2. Participatie kwetsbare groepen

Zoals gezegd, de Wmo draait om participatie van iedereen, waarbij kwetsbare groepen speciale aandacht behoeven. De extramuralisering is al enige tijd gaande en zal nog verder vorm krijgen. Uit onderzoeken (bijv. 'Onder de mensen'- NICIS, dec. 2008) blijkt steeds weer dat mensen met beperkingen en ouderen die het aankunnen, blij zijn met een eigen woon- en leefplek. Maar participatie is meer dan alleen (zo lang mogelijk) zelfstandig wonen. Het gaat ook om sociaal leven en contacten hebben met anderen. En juist hier ligt de keerzijde van de extramuralisering: er komt veel eenzaamheid voor bij mensen met beperkingen die verspreid in wijken wonen. Het blijkt dat de buurt voor zelfstandig wonende mensen met beperkingen nauwelijks een rol speelt. Ruim 10% van de 65-plussers beschouwt zich in ernstige mate als eenzaam (Stadspeiling). Deze problematiek zal vanwege de stijging van het aantal alleenwonende ouderen en het aantal ouderen zonder kinderen mogelijk nog verder toenemen. Bovendien krijgen gemeenten als gevolg van de AWBZ-pakketmaatregel een nog explicietere taak op het gebied van participatie van mensen met beperkingen en zullen we

moeten bezien hoe we het vervallen van de functie Begeleiding voor een aantal groepen op lokaal niveau opvangen.

Op dit moment is er in Nijmegen een aantal losse initiatieven om eenzaamheid tegen te gaan. Als we daarop voortborduren, accepteren we het sociale isolement bij een deel van de kwetsbare groepen. Wij willen deze problematiek echter samen met onze partners verder tegengaan. Enerzijds zoeken we naar manieren om kwetsbare groepen zelf te activeren, bijvoorbeeld door mensen zelf een persoonsgebonden activiteitenbudget in handen te geven (in plaats van subsidie aan algemene welzijnsvoorzieningen). Anderzijds verwachten we ook hier een grotere vrijwillige inzet voor de medemens en zoeken we naar vernieuwende methodes om de contacten tussen mensen met en zonder beperking te vergroten.

3. Compensatiebeginsel Wmo

We willen nader invulling geven aan het Wmo-compensatiebeginsel, dat ook weer gericht is op participatie en zelfredzaamheid, via meer maatwerk en een integrale benadering. Bij de indicatiestelling door het bureau Wmo is reeds een beweging in gang gezet om niet zozeer uit te gaan van een (op het eerste gezicht) voor de hand liggende voorziening (claimgericht), als wel de behoefte en individuele situatie van de klant: wat heeft iemand nodig om te kunnen participeren (probleem-/vraaggericht)? Hierbij komt automatisch de vraag aan de orde in hoeverre algemene (welzijns)voorzieningen kunnen voorzien in de vraag en wat via individuele voorzieningen geregeld dient te worden. Deze manier van vraaggericht werken kan leiden tot andere keuzes in het Wmo-beleid, zowel op het gebied van individuele voorzieningen als wat betreft het aanbod van welzijnsvoorzieningen. Deze keuzes worden afgezet tegen de Wmo-scenario's, waarmee de financiële gevolgen van beleidskeuzes duidelijk worden. Specifieke aandachtspunten ten aanzien van Wmo-voorzieningen zijn verder: klachtenbeleid (meldpunt?), inkomensbeleid, interculturalisatie en doven en slechthorenden.

4. Samenhang en regie

Zoals 'Route naar een toekomstbestendige Wmo' ook aangeeft bevindt de Wmo zich in een complexe en dynamische omgeving. Partijen zijn continu in beweging, er verschijnen nieuwe aanbieders op het toneel en grenzen tussen wonen, welzijn en zorg vervagen. Ook zijn er veel relevante (AWBZ-)partijen waarvoor de gemeente geen directe sturingsinstrumenten heeft. In het Wmo-beleidsplan herdefiniëren we voor zover nodig onze rol als regisseur. In de Vergrijzingsnota is al aangegeven dat we halfjaarlijks een zorgberaad bijeenroepen onder voorzitterschap van de wethouder Zorg & Welzijn. Wij hebben de ambitie om met betrokken partijen te komen tot verduidelijking van ieders verantwoordelijkheden en rol. De woningcorporaties nemen een specifieke positie in, omdat zij hebben aangegeven hun maatschappelijke functie te willen versterken.

We koersen op ontschotting van de domeinen wonen, welzijn en zorg door te kijken naar de primaire zorgbehoefte van de cliënt. We willen experimenteren met financiële ontschotting tussen de domeinen door budgetten te stapelen.

Daarnaast houden we de aansturing van gesubsidieerde welzijn- en zorginstellingen tegen het licht, onder meer op het punt van maatschappelijke effecten, om te beginnen in het welzijnswerk. Het proces van interculturalisatie van instellingen is een blijvend aandachtspunt dat we voortzetten en verder willen concretiseren.

5. Communicatie en organisatie

- Interne projectgroep: programma Zorg & Welzijn (afd. Beleid en Realisatie, afdeling Zorg & Inkomen, bureau Wmo), programma Integratie & Emancipatie en wijkmanagement (ad-hoc).
- Klankbordgroep met een delegatie vanuit de 4 adviescommissies (Platform Gehandicapten Nijmegen, Seniorenraad, adviescommissie Allochtonen en adviescommissie Homo-lesbisch beleid) en belangenorganisaties.
- Rondetafelgesprekken aan de hand van de thema's (voorjaar 2009):
 - > om te beginnen een rondetafelgesprek waarin we met belangen- en cliëntenorganisaties terugblikken in het kader van de horizontale verantwoording (aan de hand van het overzicht met de voortgang, de Wmo-benchmark en het Wmo-cliënttevredenheidsonderzoek);
 - > rondetafelgesprekken over (een combinatie van) de genoemde thema's met belangen- en professionele organisaties en experts;
 - > een bijeenkomst met woningcorporaties en St. Maat.

Voor de rondetafelgesprekken wordt de raad ook uitgenodigd.

Daarnaast zijn en worden bijeenkomsten georganiseerd om de gevolgen van de AWBZ-pakketmaatregel in kaart te brengen, waarvan de conclusies worden betrokken bij het Wmo-beleidsplan.

Het nieuwe Wmo-beleidsplan 2009-2012 wordt naar verwachting in het najaar van 2009 voorgelegd aan de raad.